

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudkyň JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Marie Žiškové v právní věci žalobce **B. K.**, zastoupeného JUDr. Alexandrem Klimešem, advokátem se sídlem Praha 1, U Bulhara 3, proti žalovanému **Finančnímu úřadu v Kutné Hoře**, se sídlem Kutná Hora, U Lorce 39, o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 10. 1. 2007, č. j. 44 Ca 131/2006 – 28,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 10. 1. 2007, č. j. 44 Ca 131/2006 – 28, **se** ve výrocích I. a II. **z r u š u j e** a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal ochrany proti nečinnosti Finančního úřadu v Uhlířských Janovicích (dále jen „FÚ v Uhlířských Janovicích“). Požadoval, aby soud nařídil FÚ v Uhlířských Janovicích vydat rozhodnutí o ověření splnění podmínek osvědčení neplatnosti dodatečného platebního výměru ze dne 13. 1. 1999, č. j. 830/99/040970/2926.

Jako podstatné okolnosti žalobce uvedl, že uvedeným platebním výměrem mu FÚ v Uhlířských Janovicích dodatečně vyměřil daň z přidané hodnoty za zdaňovací období 2., 3. a 4. čtvrtletí roku 1996 ve výši 415 136 Kč. Příslušné finanční ředitelství k odvolání žalobce svým rozhodnutím doměřenou částku daně změnilo na 77 228 Kč. Po té se žalobce seznámil s rozsudkem Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 A 38/2002 a s dostupnou judikaturou v problematice neplatnosti rozhodnutí správců daně a dodatečně zjistil, že výše uvedený platební výměr je neplatný. Proto dne 14. 12. 2004 požádal FÚ v Uhlířských Janovicích o ověření splnění podmínek jeho neplatnosti dle ustanovení § 32 odst. 7 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“). Jako odpověď obdržel dne 13. 1. 2005 sdělení ze dne 11. 1. 2005, č. j. 759/05/040970/2970, v němž FÚ v Uhlířských Janovicích uvedl, že nejsou splněny podmínky ověření neplatnosti platebního výměru dle § 32 odst. 7 daňového řádu a že již uplynula lhůta stanovená v § 47

odst. 1 daňového řádu. Své sdělení FÚ nijak nezduvodnil, přestože žalobce ve své žádosti rozvedl důvody, proč považoval platební výměr za neplatný. Neověření splnění podmínek neplatnosti rozhodnutí, chybí-li v rozhodnutí některá jeho základní náležitost, představuje dle žalobce nečinnost správního orgánu ve smyslu § 79 s. ř. s. Žalobce rovněž v žalobě podrobně vyložil, proč považuje výše uvedený platební výměr za neplatný.

Městský soud v Praze svým usnesením ze dne 20. 7. 2006, č. j. 10 Ca 10/2006 - 24, postoupil věc dle § 7 odst. 7 (dříve 6) s. ř. s. Krajskému soudu v Praze jako soudu místně příslušnému. Krajský soud pak shora označeným usnesením žalobu pro opožděnost odmítl. Podle § 80 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu na ochranu proti nečinnosti podat nejpozději do jednoho roku ode dne, kdy ve věci, v níž se žalobce domáhá ochrany, marně proběhla lhůta stanovená zvláštním zákonem pro vydání rozhodnutí nebo osvědčení, a není-li taková lhůta stanovena, ode dne, kdy byl žalobcem vůči správnímu orgánu nebo správním orgánem proti žalobci učiněn poslední úkon. Podle odst. 2 citovaného ustanovení nelze zmeškání lhůty prominout. Sdělení FÚ v Uhlířských Janovicích, jako poslední úkon správního orgánu, bylo žalobci doručeno dne 13. 1. 2005, ale žalobu u městského soudu podal žalobce dne 16. 1. 2006, a tedy po marném uplynutí lhůty jednoho roku.

Zároveň krajský soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá dle § 60 odst. 3 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení (výrok II. usnesení) a že se žalobci vrací přeplatek na soudním poplatku ve výši 1000 Kč, když žalobce zaplatil na soudním poplatku 2000 Kč, přestože poplatek za žalobu na ochranu proti nečinnosti správního orgánu činí podle položky č. 14a bod 2 písm. sazebníku soudních poplatků pouze 1000 Kč (výrok III. usnesení).

Žalobce napadl usnesení krajského soudu včas podanou kasační stížností a domáhal se jeho zrušení a vrácení věci zpět k dalšímu řízení. Jako důvod kasační stížnosti uvedl nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Poukázal na to, že krajský soud vzal za den podání žaloby datum 16. 1. 2006, kdy žalobu Městskému soudu v Praze doručila pošta. Žalobce však podal žalobu k poštovní přepravě dne 13. 1. 2006; lhůta k podání žaloby tak byla dodržena.

Krajský soud postupem dle § 108 odst. 1 s. ř. s. zaslal kasační stížnost k vyjádření FÚ v Uhlířských Janovicích. Vyjádření ke kasační stížnosti však poskytl Finanční úřad v Kutné Hoře, který je v záhlaví tohoto rozsudku označen jako žalovaný (dále také „žalovaný“). Upozornil na to, že FÚ v Uhlířských Janovicích byl zákonem č. 444/2005 Sb., který novelizoval zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, zrušen, přičemž nástupnickým finančním úřadem je žalovaný.

Žalovaný se ztotožnil se závěrem krajského soudu ohledně zmeškání lhůty pro podání žaloby na ochranu proti nečinnosti dle § 80 odst. 1 s. ř. s. Dle jeho názoru je řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti zahájeno podle § 32 s. ř. s. dnem, kdy návrh došel soudu, a tento den je rozhodující. Skutečnost, že žalobce podal žalobu k poštovní přepravě dne 13. 1. 2006, je tedy bezpředmětná.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v rozsahu důvodu uplatněného v kasační stížnosti a shledal tuto kasační stížnost důvodnou.

S krajským soudem je možné souhlasit v tom, že za počátek běhu lhůty pro podání žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu ve smyslu § 80 odst. 1 s. ř. s. je třeba považovat den 13. 1. 2005, kdy bylo žalobci doručeno sdělení finančního úřadu

o tom, že podmínky ověření neplatnosti platebního výměru nejsou splněny. Daňový řád žádnou lhůtu pro ověření splnění podmínek neplatnosti rozhodnutí nestanoví. Jestliže tedy finanční úřad v návaznosti na žalobcovu žádost reagoval sdělením, je toto sdělení třeba považovat za poslední úkon správního orgánu ve vztahu k žalobci. Rozhodné při tom není datum vyhotovení sdělení, ale datum jeho doručení žalobci; obdobným způsobem posuzoval počátek běhu lhůty pro podání ústavní stížnosti proti jinému zásahu do základních práv dle § 72 odst. 1 písm. a) zákona č. 182/1992 Sb., o Ústavním soudu, také Ústavní soud před 1. 1. 2003, kdy nabyla účinnosti současná právní úprava správního soudnictví, která přinesla možnost bránit se proti nečinnosti způsobem, jak to nyní činí žalobce (srov. např. usnesení Ústavního soudu II. ÚS 230/02 nebo nález II. ÚS 31/99).

Jednoroční lhůta k podání žaloby na ochranu proti nečinnosti tak skončila uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek běhu lhůty (§ 40 odst. 2 s. ř. s.), tedy 13. 1. 2006.

Krajskému soudu však nelze přisvědčit v tom, že žalobce podal svou žalobu k městskému soudu opožděně dne 16. 1. 2006. Ze soudního spisu Nejvyšší správní soud jako správné ověřil tvrzení žalobce, že svou žalobu podal k poštovní přepravě dne 13. 1. 2006. V této souvislosti ani není rozhodné, že žalobce adresoval svou žalobu místně nepřislušnému krajskému soudu; místně nepřislušný krajský soud je povinen postoupit podání soudu místně příslušnému (§ 7 odst. 7 s. ř. s.), aniž by to mělo vliv na běh lhůt k podání návrhu.

Pro účely soudního řádu správního upravuje běh lhůt ustanovení § 40 s. ř. s. Odst. 4 citovaného ustanovení stanoví, že lhůta je zachována, bylo-li podání v poslední den lhůty předáno soudu nebo jemu zasláno prostřednictvím držitele poštovní licence, nestanoví-li soudní řád správní dále jinak. Ustanovení § 79 až 81 s. ř. s. upravující řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti pak žádné zvláštní ustanovení ohledně běhu lhůt neobsahují.

Nejvyšší správní soud přitom neshledal, že by řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu vykazovalo tak specifické rysy, jako ku příkladu soudní přezkum ve věcech voleb a místního referenda (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 5. 2004 č. j. Vol 2/2004 – 7), že by bylo třeba lhůtu k podání žaloby pojímat jako hmotněprávní a trvat tak na tom, aby ve lhůtě pro její podání byl návrh soudu již doručen.

Opačný výklad, který ostatně ani krajský soud nijak blíže nezdůvodnil, se zejména v situaci, jako je ta v souzené věci, jeví jako přepjatě formalistický a ve svém důsledku odporuje právu na přístup k soudu ve smyslu čl. 36 Listiny základních práv a svobod.

Pro úplnost je pak třeba uvést, že jestliže žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti poukazuje na ustanovení § 32 s. ř. s., podle něhož je řízení před správním soudem zahájeno dnem, kdy návrh došel k soudu, směřuje dohromady otázku lhůty k podání žaloby a otázku zahájení řízení jako takového. Soud nemůže ze vcelku pochopitelných důvodů zahájit řízení v okamžiku, kdy je žaloba podávána například k poštovní přepravě, ale teprve v okamžiku, kdy má návrh na zahájení řízení reálně k dispozici.

Žalobce ve své kasační stížnosti sice uvedl, že napadá usnesení krajského soudu v celém rozsahu, tím však pouze vyhověl formálním požadavkům stanoveným v ustanovení § 106 odst. 1 s. ř. s. Z obsahu jeho kasační stížnosti je zřejmé, že jeho námitky směřují pouze do výroku I., jímž krajský soud jeho žalobu odmítl, a do výroku II., který se týká

náhrady nákladů řízení a který na výrok I. bezprostředně navazuje. Je tedy zřejmé, že výrok III., jímž krajský soud rozhodl o vrácení přeplatku na soudním poplatku žalobce kasační stížností nenapadá.

Z výše uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud zrušil napadené usnesení krajského soudu ve výrocích I. a II. a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 a 2 s. ř. s.). V něm krajský soud žalobou na ochranu proti nečinnosti meritorně projedná; bude se tedy zabývat tím, zda existuje povinnost žalovaného správního orgánu vydat rozhodnutí o ověření splnění podmínek neplatnosti výše specifikovaného platebního výměru. Zároveň rozhodne i o náhradě nákladů řízení o nyní projednané kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. července 2007

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu